

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ КОМПЛЕКСОМ ТА
ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК УРБОЛАНДШАФТІВ»
(27 березня 2018 року)**

КИЇВ – 2018

СТРУКТУРА І РОЛЬ ЛІСОТВІРНИХ ВИДІВ У ДЕРЕВОСТАНАХ ЧЕРНІГІВСЬКОГО ПОЛІССЯ

І.С. Приліпко, кандидат сільськогосподарських наук,

М.Г. Сорока, здобувач,*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Ліси є складною багатокомпонентною системою яка, за рахунок трансформації потоків енергії і біогенного кругообігу речовин, забезпечує відносну стабільність у зміні газового складу атмосфери, гідрологічних та ґрунтових умов. Саме тому, на сучасному етапі лісам відводиться пріоритетна біосферна роль і, перш за все, їхній здатності виконувати важливу функцію природного поглинання парникових газів [2, 3].

В умовах змін клімату постала необхідність у поглибленому дослідженні екологічних функцій лісів і, зокрема, головних лісотвірних видів Чернігівського Полісся, що тісно пов'язано з дослідженнями біотичної продуктивності лісів, основним складником якої є фітомаса та депонований у ній вуглець.

З метою отримання інтегрованих характеристик таксаційної структури головних лісотвірних порід Чернігівського Полісся було проведено відбір, групування та обробку даних масового лісовпорядкувального матеріалу із банку даних «Лісовий фонд України» Українського державного проектного лісовпорядного виробничого об'єднання ВО «Укрдержліспроєкт» станом на 01.01.2011 р. [1].

Лісові насадження Чернігівського Полісся охоплюють 713,4 тис. га, з яких 395,9 тис. га підпорядковані обласному управлінню лісового та мисливського господарства. Із них – 355,8 тис. га вкриті лісовою рослинністю.

Найбільш розповсюджені на Чернігівщині ліси, в яких домінує сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.), це – бори та субори. Сосна звичайна є основним лісотвірним видом на Поліссі. Вона поширюється у борах та суборах, завдяки їй повітря наповнене цілющими властивостями, духмяне та багате на фітонциди [4].

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук Лакида П.І.

Також поширені на Чернігівщині дубово-соснові ліси (субори). Субори складаються з двох ярусів – верхній (25-27 метрів) утворює сосна, нижній (16-18 метрів) – дуб звичайний (*Quercus robur* L.). Ще одним лісотвірним видом є береза (*Betula pendula* Roth.). До інших деревних видів, які займають незначну частку у площі лісів регіону – вільха клейка (*Alnus glutinosa* L.) та осика (*Populus tremula* L.). У підліску переважають ліщина (*Corylus avellana* L), крушина (*Frangula* Mill.) та шипшина (*Rosa* L.) [5].

Для дослідження біотичної продуктивності лісів Чернігівського Полісся та їх динаміки основну увагу було спрямовано на опрацювання та аналіз інформації, яка характеризує кількісні та якісні ознаки деревостанів означених головних лісотвірних видів регіону (табл.).

Кількісна характеристика деревостанів головних лісотвірних видів у Чернігівському Поліссі

Лісотвірний вид	Кількість виділів, шт.	Площа, тис. га	Запас, млн м ³
Сосна звичайна	62620	254,0	81,2
Дуб звичайний	15104	50,4	11,6
Береза повисла	12444	32,1	2,2

З наведеної вище таблиці видно, що деревостани трьох лісотвірних видів разом становить 336,5 тис. га або 95 % від площі вкритої лісовою рослинністю ділянок у досліджуваному регіоні.

Одержані результати свідчать про необхідність поглибленого вивчення та аналізу біотичної структури деревостанів саме цих деревних видів, адже поряд із загальною продуктивністю деревини вони відіграють ключову роль у вирішенні екологічних проблем довкілля досліджуваного регіону.

Список використаних джерел:

1. Довідник з лісового фонду України (за матеріалами державного обліку лісів України станом на 01.01.2011 р.) / Державне агентство лісових ресурсів України. Ірпінь, 2012. 130 с.
2. Лакида П. І., Бала О. П. Актуалізація параметрів росту штучних дубових деревостанів лісостепу України : монографія. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гаврищенко В.М., 2012. 196 с.
3. Лакида П. І., Швець Ю. П., Домашовець Г. С., Матушевич Л. М. Штучні деревостани сосни кримської у Криму: біопродуктивність та депонований вуглець : монографія. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гаврищенко В.М., 2015. 190 с.
4. Нова екологія [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.novaecologia.org/voecos-1742-1.html>.
5. Чернігівська область. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.experts.in.ua/regions/detail.php>.